

Demokratia- ja julkisoikeusosasto
EU-oikeus ja tietosuoja
Erityisasiantuntija Jassi Saurio

LAUSUNTO

3.3.2019

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

HE 12/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain ja työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä (HE 12/2020). Esitysluonnoksessa ehdotetaan tehtäväksi lakeihin EU:n yleisestä tietosuoja-asetuksesta (2016/679) johtuvia muutoksia. Keskeisimmät muutostarpeet liittyvät työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmän rekisterinpitäjien ja niiden keskinäisen vastuunjaon määrittelemiseen sekä henkilötietojen käsittelytarkoitusten nykyistä tarkempaan määrittelemiseen.

Oikeusministeriö on antanut asian aiemmassa valmisteluvaiheessa työ- ja elinkeinoministeriölle lausunnon (VN/6063/2019, 26.9.2019). Lausunnossa on arvioitu hallituksen esitystä henkilötietojen käsittelyn ja viranomaisten toiminnan julkisuuden näkökulmasta. Oikeusministeriö kiinnitti lausunnossaan huomiota erityisesti esitysluonnoksen 1. lakiehdotuksen 2 §:ään, jossa säädettäisiin asiakastietojärjestelmän rekisterinpitäjistä ja henkilötietojen käsittelijöistä. Oikeusministeriö lausui, että henkilötietoja käsittelevien tahojen EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaista roolitusta (itsenäinen rekisterinpitäjä vai henkilötietojen käsittelijä) tulisi tarkastella esityksen jatkovalmistelussa uudelleen. Tähän liittyen oikeusministeriö kiinnitti lisäksi huomiota tarpeeseen säätää salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta viranomaiselta toiselle eduskunnan perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön mukaisesti.

Oikeusministeriö arvioi myös lausuntokierroksella olleen esitysluonnoksen digitaalista tietojenkäsittelyä koskevia säännöksiä. Oikeusministeriö katsoi, että esitysluonnoksessa tarkoitettussa digitaalisessa tietojenkäsittelyssä saattaisi olla kyse yleisen tietosuoja-asetuksen tarkoittamasta automaattisesta päätöksenteosta. Oikeusministeriö pitää aiheellisena, että esitysluonnoksesta on perustuslakivaliokunnan lausunnon 7/2019 vp johdosta poistettu automaattista päätöksenteko koskenut sääntely.

Oikeusministeriön tekemät ehdotukset on otettu hallituksen esityksen jatkovalmistelussa asianmukaisesti huomioon. Oikeusministeriö kiinnittää ai-noastaan huomiota siihen, että 1. lakiesityksen 1 §:ään ehdotetaan lisättävän informatiivinen viittaus tietosuoja-asetukseen ja sitä täydentävään kansalliseen tietosuojalakiin (1050/2018) sekä 4 §:ään informatiivinen viittaus arkistolakiin (831/1994). Pääsäännön mukaan yleissäädöksiin ei ole tarpeen viitata erityislainsäädännössä. Oikeusministeriöllä ei ole muuta huomautettavaa esityksestä.